

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 599/01
Zo dňa: 16. 01. 2014

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 14
Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch štátnej
správy a územnej samosprávy**

Obec Bory

Nitra marec 2014

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 599/01 zo 16. 01. 2014 vykonali:

Ing. Lenka Varačková, vedúca kontrolnej skupiny
Ing. Marcela Sitárová, členka kontrolnej skupiny

kontrolnú akciu: Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch štátnej správy a územnej samosprávy, ktorej účelom bolo: Kontrola súladu hospodárenia s verejnými prostriedkami so všeobecne záväznými právnymi predpismi a plnenie povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom štátu a územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov.

Kontrola bola vykonaná v čase od 30.01.2014 do 21.03.2014 v kontrolovanom subjekte

Obec Bory, Bory 84, 935 87 Santovka, IČO 00587656

za kontrolované obdobie: rok 2013 a obdobie súvisiace so získanými informáciami, poznatkami a odporúčaniami od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy a občanov.

Predmetom kontroly bol rozpočet kontrolovaného subjektu, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom a úroveň vnútorného kontrolného systému.

Obec Bory (ďalej len „obec“ alebo „kontrolovaný subjekt“) je v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt.

Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. K 31.12.2013 mala obec 315 obyvateľov.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Rozpočet a jeho plnenie

1.1 Charakteristika rozpočtu za rok 2013 – zostavenie, zverejnenie, schválenie, zmeny a plnenie rozpočtu

Obecné zastupiteľstvo (ďalej len „OZ“) schválilo rozpočet obce na rok 2013 na zasadnutí OZ konanom 15.02.2013 uznesením č. 3/2013. Návrh rozpočtu obec zverejnila na obecnej tabuli od 15.02.2013 do 01.03.2013, t.j. až po jeho schválení, čo nebolo v súlade s ustanovením § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého pred schválením je rozpočet obce zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia obce vyjadriť. Obec do schválenia rozpočtu hospodárila v rozpočtovom provizóriu. Kontrolou bolo overené, že výdavky obce uskutočnené počas rozpočtového provizória neprekročili v každom mesiaci 1/12 celkových výdavkov rozpočtu obce predchádzajúceho rozpočtového roka. Príjmy a výdavky uskutočnené počas rozpočtového provizória boli zúčtované s rozpočtom obce po jeho schválení.

Rozpočet obce na rok 2013 bol zostavený ako súčasť viacročného rozpočtu na roky 2013 – 2015 a bol vnútorne členený na bežné príjmy a bežné výdavky, ktorých súčasťou boli aj výdavkové finančné operácie. Tým, že obec výdavkové finančné operácie zahrnula do výdavkov obce, porušila ustanovenie § 10 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“), podľa ktorého finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce. Rozpočet bol zostavený ako vyrovnaný v sume 100 735,00 EUR. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový v sume 20 606,00 EUR, kapitálové príjmy ani výdavky rozpočtované neboli a rozdiel príjmových a výdavkových finančných operácií bol vo výške prebytku bežného rozpočtu. V rozpočte nebola uplatnená rozpočtová klasifikácia v súlade s opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 z 08.12.2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších zmien (ďalej iba „rozpočtová klasifikácia“), čím obec porušila ustanovenie § 4 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Obec zostavila rozpočet v programovej štruktúre, no nestanovila zámery a ciele, ktoré bude realizovať zo svojho rozpočtu, čím porušila ustanovenie § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Obec plnenie programov nemonitorovala ani nehodnotila, čo nebolo v súlade s ustanovením § 12 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Kontrolou rozpočtového hospodárenia v roku 2013 bolo zistené, že obec v priebehu rozpočtového roka nevykonávala v prípade potreby zmeny vo svojom rozpočte, čím nedodržala ustanovenie § 12 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v nadväznosti na ustanovenie § 14 ods. 2 tohto zákona. Uhradením výdavkov nad rámec schváleného rozpočtu štatutárny orgán obce nezabezpečil, aby sa verejné prostriedky uvoľňovali iba v takej výške, aká zodpovedala rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte, čím obec porušila pravidlá rozpočtového hospodárenia v zmysle § 19 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“).

Kontrolou záverečného účtu obce za rok 2012 bolo zistené, že neobsahoval bilanciu aktív a pasív, prehľad o stave a vývoji dlhu a hodnotenie plnenia programov obce, čím nebolo dodržané ustanovenie § 16 ods. 5 písm. b), c) a g) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Návrh záverečného účtu nebol v roku 2013 prerokovaný OZ, čím došlo k porušeniu ustanovenia § 16 ods. 12 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého návrh záverečného účtu obec prerokuje najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka. Podľa údajov uvedených v záverečnom účte bol výsledkom hospodárenia prebytok rozpočtu. Obec nevytvorila z prebytku rozpočtu rezervný fond, čím porušila ustanovenie § 15 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého obec vytvára rezervný fond vo výške určenej jej zastupiteľstvom, najmenej však 10 % z prebytku rozpočtu.

Vzhľadom k tomu, že obec nemala v kontrolovanom období hlavného kontrolóra, nebolo vypracované stanovisko k návrhu záverečného účtu obce za rok 2012 ani k návrhu rozpočtu obce na rok 2013.

1.2 Plnenie príjmov rozpočtu z hľadiska miestnych daní a poplatkov za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

V roku 2013 evidovala obec ako správca dane 129 daňovníkov dane z nehnuteľností, z toho 122 fyzických osôb a 7 právnických osôb.

Obec sa v kontrolovanom období riadila všeobecne záväzným nariadením (ďalej len „VZN“) č. 5/2012 o miestnej dani z nehnuteľnosti účinným od 01.01.2013, VZN obce Bory o miestnej dani za psa účinným od 01.01.2012 a VZN o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len „VZN o miestnom poplatku za KO“) z 15.12.2011 s účinnosťou od 01.01.2012. Kontrolou VZN o miestnom poplatku za KO bolo zistené, že ustanovenie § 2 predmetného VZN – Sadzba poplatku bolo určené v rozpore s § 78 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon o miestnych daniach“).

Zo zoznamu daňovníkov bolo ku kontrole vybraných šesť daňových subjektov. Kontrolou bolo zistené, že na daňových priznaniach (ďalej len „DP“) nebol vyznačený dátum ich prevzatia, čím nebolo možné určiť deň začatia daňového konania v zmysle § 58 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“), podľa ktorého je konanie začaté dňom doručenia podania orgánu príslušného konať vo veci. Tým, že na DP nebol vyznačený dátum, nebolo možné zistiť, či si daňový subjekt splnil povinnosť podľa ustanovenia § 99a ods. 1 zákona o miestnych daniach, podľa ktorého bol daňovník povinný podať DP k dani z nehnuteľností príslušnému správcovi dane do 31. januára toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom mu vznikla daňová povinnosť.

Ďalej bolo zistené, že rozhodnutia, ktorými obec vyrubovala miestne dane a poplatky, neobsahovali zákonom predpísané náležitosti v zmysle ustanovenia § 63 ods. 3 písm. d), e) a f) daňového poriadku. Zároveň bolo porušené ustanovenie § 63 ods. 5 daňového poriadku, nakoľko rozhodnutia neobsahovali odôvodnenie alebo v ňom neboli správne uvedené skutočnosti, ktoré boli podkladom rozhodnutia. Na všetkých rozhodnutiach v kontrolovanom období chýbala doložka právoplatnosti a vykonateľnosti, čím bolo porušené ustanovenie § 63 ods. 9 a 10 daňového poriadku.

Poučenie rozhodnutí neobsahovalo ustanovenie § 72 ods. 1 daňového poriadku, na základe ktorého bolo možné podať odvolanie. Obsahovalo iba spôsob a náležitosti odvolania podľa § 72 ods. 2 a 3 daňového poriadku.

Obec nedoručovala rozhodnutia fyzickým osobám a právnickým osobám neboli doručované do vlastných rúk v zmysle § 31 ods. 1 písm. b) daňového poriadku, čím bolo porušené ustanovenie § 63 ods. 1 daňového poriadku.

Správca dane v kontrolovanom období nevyzýval daňových dlžníkov na zaplatenie daňového nedoplatku v zmysle § 80 daňového poriadku a nevyruboval pokuty v zmysle § 155 ani úroky z omeškania v zmysle § 156 daňového poriadku.

Obec tým, že nezabezpečila včasné uplatnenie svojich práv, konala v rozpore s ustanovením § 7 ods. 2 písm. b) zákona o majetku obcí, podľa ktorého sú orgány obce povinné používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv.

1.3 Účtovná závierka, jej zostavenie a náležitosti

Obec zostavila riadnu účtovnú závierku k 31.12.2013 dňa 17.03.2014. Účtovná závierka obsahovala všetky náležitosti a súčasti podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). Účtovná závierka obce za rok 2013 nebola do skončenia výkonu kontroly NKÚ SR overená audítorom.

2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom

2.1 Dodržiavanie rozpočtových pravidiel pri čerpaní finančných prostriedkov na bežné a kapitálové výdavky

Preverení výdavkov obce v roku 2013 bolo zistené:

Obec mala poskytovanie dotácií upravené vo VZN obce Bory o dotáciách z rozpočtu obce č. 1/2012 (ďalej len „VZN o dotáciách“). Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) VZN o dotáciách možno dotáciu z rozpočtu obce poskytnúť právnickej osobe alebo fyzickej osobe, čo nebolo v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorý v ustanovení § 7 ods. 4 hovorí, že obec môže poskytovať dotácie právnickej osobe a fyzickej osobe – podnikateľovi. V ustanovení § 5 ods. 1 VZN o dotáciách bolo ďalej uvedené, že príjemca dotácie vykoná ročné zúčtovanie poskytnutej dotácie s rozpočtom obce do 31. januára nasledujúceho roka, čo bolo v rozpore s ustanovením § 7 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého prostriedky dotácií podliehajú ročnému zúčtovaniu s rozpočtom obce.

Obec v roku 2013 poskytla zo svojho rozpočtu dotáciu neregistrovanému miestnemu športovému klubu v rozpore s ustanovením § 7 ods. 2 a ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorých sa môžu z rozpočtu obce poskytovať dotácie právnickým osobám, ktorých zakladateľom je obec a inej právnickej osobe a fyzickej osobe – podnikateľovi. Obec uhradila priamo zo svojho rozpočtu výdavky športového klubu na rozhodcov, ktoré mali byť predmetom dotácie, čím konala v rozpore s ustanovením § 7 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého sa prostriedky dotácií rozpočtujú na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel použitia a podliehajú ročnému zúčtovaniu s rozpočtom obce. Tým, že obec výdavky na dotáciu zatriedila na položku

bežných výdavkov a nie na položku bežných transferov, zároveň nepostupovala v súlade s rozpočtovou klasifikáciou.

Obec mala v rozpočte na rok 2013 schválené výdavky na usporiadanie osláv Medzinárodného dňa detí (ďalej len „MDD“) v sume 200,00 EUR. Kontrolou bolo zistené, že obec na usporiadanie MDD použila výdavky v celkovej sume 387,50 EUR, čím prekročila schválený rozpočet o 187,50 EUR. Tým, že obec vynaložila prostriedky nad rámec schváleného rozpočtu porušila ustanovenie § 13 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého možno rozpočtové prostriedky použiť len na účely, na ktoré boli v rozpočte obce schválené. Zároveň došlo k porušeniu pravidiel rozpočtového hospodárenia v zmysle § 19 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého je štatutárny orgán povinný zabezpečiť, aby sa verejné prostriedky uvoľňovali iba v takej výške, aká zodpovedá rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte.

Kontrolou výdavkov bolo ďalej zistené, že obec nepostupovala v súlade s rozpočtovou klasifikáciou, keď výdavky na kultúrne podujatia MDD, Mikuláš a posedenie s dôchodcami zatriedila na položku 637005 – Špeciálne služby a nie 637002 – Konkurzy a súťaže.

Obec správne neuplatnila rozpočtovú klasifikáciu aj v prípade úhrady za servis čističky, keď výdavok zatriedila na položku 637005 – Špeciálne služby a nie na položku 635004 – Rutinná a štandardná údržba prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia.

Z rozpočtu vyššieho územného celku bol obci poskytnutý bežný transfer na obnovu verejného priestranstva pred obecným úradom a jeho debarierizáciu vo výške 990,00 EUR. Obec z prostriedkov transferu uhradila výdavky za opravu mosta a úpravu priestranstva pred obecným úradom, pričom časť výdavkov v sume 490,00 EUR zatriedila ako bežné výdavky na položku 635006 – Rutinná a štandardná údržba budov, objektov alebo ich častí a časť výdavkov v sume 500,00 EUR zatriedila ako kapitálové výdavky na položku 712001 – Nákup budov, objektov alebo ich častí. Obec pri zatriedení bežných výdavkov medzi kapitálové nepostupovala v súlade s rozpočtovou klasifikáciou.

Obec nesprávne postupovala aj pri triedení výdavkov za opravu výtlkov na miestnych komunikáciách asfaltovaním, keď uvedené výdavky zaradila na položku 632004 – Komunikačná infraštruktúra a nie na položku 635006 – Rutinná a štandardná údržba budov, objektov alebo ich častí.

Tým, že obec pri triedení výdavkov nesprávne uplatňovala rozpočtovú klasifikáciu, došlo k porušeniu ustanovenia § 4 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a ustanovenia § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorých sa v rozpočte obce uplatňuje rozpočtová klasifikácia, ktorou sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu a finančné operácie.

2.2 Účtovníctvo

Kontrolou účtovných dokladov v kontrolovanom období bolo zistené, že obec pri účtovaní výberu hotovosti z bankového účtu v období január - august 2013 nepostupovala v súlade s ustanovením § 39 ods. 3 a ods. 7 opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky (ďalej len „postupy účtovania“), keď výbery peňazí v hotovosti neúčtovala prostredníctvom účtu 261 – Peniaze na ceste a nezaúčtovala ich príjem do pokladnice.

Zároveň bolo zistené, že obec v roku 2013 neúčtovala o príjmoch hotovosti za úhradu daní, nájomného a poplatkov do pokladnice, čím nepostupovala v súlade s ustanovením § 40 ods. 1 postupov účtovania, podľa ktorého sa na účte 211 – Pokladnica účtuje stav a pohyb peňazí v hotovosti. Obec rovnako neúčtovala o následných odvodoch hotovosti na účet

v banke, čím nedodrжала ustanovenie § 39 ods. 3 postupov účtovania, podľa ktorého sa vklady a výbery peňazí v hotovosti účtujú prostredníctvom účtu 261 – Peniaze na ceste.

Kontrolou bolo ďalej zistené, že obec nesprávne zaúčtovala faktúru za opravu výtlkov na miestnych komunikáciách v sume 2 006,40 EUR a faktúru za opravu verejného osvetlenia a rozhlasu v sume 672,70 EUR na účet 501 – Spotrebované nákupy a nie na účet 511 – Opravy a udržiavanie, čím nepostupovala v súlade s ustanovením § 58 postupov účtovania, podľa ktorého sa na účtoch účtovej skupiny 51 – Služby účtujú prvotné náklady za externé služby.

Kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s ustanovením § 28 ods. 2 písm. g) a písm. h) postupov účtovania pri zaúčtovaní časti faktúry za opravu mosta a úpravu priestranstva pred obecným úradom v sume 500,00 EUR, keď o nákladoch na opravu účtoval na účte 042 – Obstaranie dlhodobého majetku a následne zaúčtoval zaradenie dlhodobého majetku na účet 032 – Umelecké diela a zbierky. Podľa uvedeného ustanovenia postupov účtovania sa na účte 042 neúčtujú náklady, ktoré nie sú súčasťou obstarávacej ceny dlhodobého hmotného majetku, ale sú súčasťou prevádzkových nákladov, a to náklady na odstraňovanie čiastočného fyzického opotrebenia alebo poškodenia majetku za účelom jeho uvedenia do predchádzajúceho alebo prevádzkyschopného stavu a náklady na spomaľovanie fyzického opotrebenia majetku, predchádzanie jeho následkom a odstraňovanie drobnejších závad. Zároveň nebolo dodržané ustanovenie § 32 ods. 10 postupov účtovania, podľa ktorého sa na účte 032 účtuje o umeleckých dielach a predmetoch obstarávaných za účelom výzdoby a doplnenia interiérov.

Kontrolou bolo taktiež zistené, že obec účtovala o pohľadávkach z daňových príjmov ako aj o pohľadávkach z nedaňových príjmov až na základe výpisu z bankového účtu, t.j. po vklade peňažných prostriedkov z pokladnice na účet v banke. O záväzkoch obec rovnako účtovala až na základe výpisu z bankového účtu, t.j. nie pri ich vzniku, ale až po ich úhrade. Tým, že obec neúčtovala o pohľadávkach a záväzkoch pri ich vzniku, nepostupovala v súlade s ustanoveniami § 43, § 44, § 45 a § 49 postupov účtovania. Zároveň účtovala o výnosoch z daňových a nedaňových príjmov až v momente ich úhrady, čím rovnako nedodrжала postupy účtovania, nakoľko podľa ustanovenia § 71 postupov účtovania sa o výnosoch z daní účtuje v časovej a vecnej súvislosti s priznaním daní a o výnosoch z poplatkov sa účtuje v časovej a vecnej súvislosti s vyrubením poplatkov.

Tým, že obec pri účtovaní nedodržiavala postupy účtovania, porušila ustanovenie § 3 ods. 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka postupuje v účtovnom období v účtovníctve podľa § 4 ods. 2 tohto zákona a náklady a výnosy účtuje účtovná jednotka v tom účtovnom období, v ktorom vznikli, bez ohľadu na deň ich úhrady alebo inkasa.

Kontrolou účtovných dokladov bolo ďalej zistené, že tieto v niektorých prípadoch neobsahovali označenie účtov, na ktorých sa zaúčtujú, čo nebolo v súlade s ustanovením § 10 ods. 1 písm. g) zákona o účtovníctve.

Obec v roku 2013 hmotný a nehmotný majetok neodpisovala, čím porušila ustanovenie § 28 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka odpisuje hmotný majetok okrem zásob a nehmotný majetok okrem pohľadávok v súlade s účtovnými zásadami a účtovnými metódami.

Kontrolovaný subjekt k 31.12.2013 nevykonával inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov a podľa vyjadrenia starostu inventarizácia v obci nebola ani v minulosti vykonávaná. Tým, že obec inventarizáciou neoverila, či stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti, porušila ustanovenie § 29 zákona o účtovníctve.

Tým, že obec účtovala len o uhradených pohľadávkach došlo k skresleniu údajov o výške pohľadávok ako aj výnosov obce v účtovnej závierke a následne k nesprávnemu vyčísleniu hospodárskeho výsledku obce.

Účtovná závierka obce za rok 2013 neposkytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré boli predmetom účtovníctva v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o účtovníctve, nakoľko obsah položiek účtovnej závierky nezodpovedal skutočnosti a nebol v súlade s ustanovenými účtovnými zásadami a účtovnými metódami a pri zobrazení v účtovnej závierke neboli použité účtovné zásady a účtovné metódy, ktoré by viedli k dosiahnutiu verného zobrazenia skutočností v účtovnej závierke.

Účtovníctvo obce nebolo správne, preukázateľné a zrozumiteľné, čím obec porušila ustanovenie § 8 ods. 1 zákona o účtovníctve. Účtovníctvo nebolo správne, nakoľko ho obec nevedla podľa zákona o účtovníctve, nebolo preukázateľné, pretože obec nevykonala inventarizáciu a nebolo zrozumiteľné, keď neumožňovalo spoľahlivo a jednoznačne určiť obsah účtovných prípadov v nadväznosti na použité účtovné zásady a účtovné metódy (§ 4 ods. 2).

Obec nezverejnila na svojom webom sídle údaje o vyhotovených objednávkach a faktúrach za rok 2013, čím nedodržala ustanovenie § 5b zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“).

2.3 Pracovno-právne vzťahy

Obec nemala v kontrolovanom období vypracovaný pracovný poriadok a poriadok odmeňovania zamestnancov, čím bolo porušené ustanovenie § 13 ods. 4 písm. d) zákona o obecnom zriadení.

Funkčný plat zamestnankyne obce bol určený ako súčet tarifného platu, zvýšenia tarifného platu a osobného príplatku v zmysle § 4 ods. 4 zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odmeňovaní“). Kontrolou bolo zistené, že pri výpočte platu zamestnankyne nebolo zvýšenie tarifného platu a osobného príplatku zaokrúhlené na 50 eurocentov nahor, čo nebolo v súlade s ustanovením § 7 ods. 7 a ustanovením § 10 ods. 1 zákona o odmeňovaní. Zároveň bolo zistené aj porušenie ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o odmeňovaní, nakoľko výška tarifného platu bola určená v rozpore so základnou stupnicou platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme. Kontrolou mzdových listov kontrolná skupina NKÚ SR zistila, že zamestnankyni obce bol za obdobie roka 2013 priznaný tarifný plat vyšší v úhrne o 142,23 EUR. Nedodržaním ustanoveného alebo určeného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami v sume 142,23 EUR bola porušená finančná disciplína v zmysle § 31 ods. 1 písm. k) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

OZ v roku 2013 neprerokovalo plat starostu, čo nebolo v súlade s ustanovením § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o platových pomeroch starostov“) v nadväznosti na ustanovenie § 11 ods. 4 písm. i) zákona o obecnom zriadení.

Ďalej bolo zistené, že starostovi obce bola v roku 2013 vyplatená odmena vo výške 200,00 EUR, čo bolo v rozpore so zákonom o platových pomeroch starostov. Obec poskytnutím verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia, ktorým došlo k vyššiemu čerpaniu verejných prostriedkov, porušila finančnú disciplínu v zmysle § 31 ods. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy vo výške vyplatenej odmeny.

2.4 Verejné obstarávanie

Obec bola verejným obstarávateľom v zmysle § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“). V roku 2013 nemala žiadny interný predpis, ktorý by upravoval postup obce pri verejnom obstarávaní tovarov, služieb a stavebných prác. Kontrolou bolo preverené obstaranie majetku obce a dodržiavanie uzatvorených zmlúv.

Jedným z hlavných cieľov uplatňovania zákona o verejnom obstarávaní je rozvoj účinnej hospodárskej súťaže pri zadávaní zákaziek. Na základe zoznamu verejných obstarávaní obce boli za obdobie rokov 2009 – 2013 vykonané tri verejné obstarávania, ktorých víťazom bola tá istá spoločnosť. Kontrolou účtovných dokladov bolo zistené, že touto spoločnosťou bola realizovaná aj ďalšia zákazka, ktorá nebola v zozname uvedená.

Z predloženého zoznamu verejných obstarávaní a na základe dostupných informácií si kontrolná skupina NKÚ SR vybrala dve zákazky, ktoré preverila z pohľadu správnosti realizácie procesu verejného obstarávania a dodržiavania uzatvorených zmlúv. Kontrolou boli zistené nasledovné nedostatky:

Kanalizácia obce Bory – časť ČOV – podprahová zákazka:

Obec v roku 2011 obstarávala formou podprahovej zákazky uskutočnenie stavebných prác „Kanalizácia obce Bory – časť ČOV“. Kontrolou bolo zistené, že doručené ponuky neboli označené poradovým číslom, čo nebolo v súlade s ustanovením § 41 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého každú otvorenú ponuku komisia označí poradovým číslom v tom poradí, v akom bola predložená.

Dňa 08.04.2011 bola podpísaná zmluva o dielo č. 005/2011, ktorej predmetom bolo zhotovenie diela „Kanalizácia obce Bory – časť ČOV“, v celkovej zmluvnej cene 340 416,22 EUR. Nakoľko zmluva o dielo bola podpísaná skôr ako bol určený termín na predkladanie ponúk (11.4.2011) a tiež skôr ako boli verejnému obstarávateľovi doručené ponuky všetkých uchádzačov, obec porušila ustanovenie § 9 ods. 1 a ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého bola povinná pri zadávaní zákaziek postupovať podľa tohto zákona a zároveň bola povinná uplatňovať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

Kontrolou bolo zistené aj porušenie ustanovenia § 101 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, nakoľko obec nezaslala Úradu pre verejné obstarávanie informáciu o uzavretí zmluvy do 14 dní po jej uzavretí.

Obec nezverejnila faktúry za zhotovenie diela na svojom webovom sídle, čím došlo k porušeniu § 5b zákona o slobode informácií.

Napriek tomu, že stavba čističky odpadových vôd (ČOV) bola ukončená a odovzdaná do užívania 31.12.2012, počas výkonu kontroly NKÚ SR stále nebola skolaudovaná a sprievádzkovaná. Zhotovenie ČOV bolo financované dotáciou z Enviromentálneho fondu, s podmienkou zabezpečenia 5 % nákladov na financovanie účelu dotácie z iných zdrojov.

Novostavba 8 BJ – Nájomné byty Bory:

Kontrolovaný subjekt v roku 2007 obstarával formou podprahovej zákazky uskutočnenie stavebných prác „Novostavba 8BJ – Nájomné byty Bory“. Predpokladaná hodnota zákazky bola určená ako cena bez DPH v sume 398 327,03 EUR (12 000 000,00 Sk). V zmysle ustanovenia § 4 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní podprahová zákazka je, ak predpokladaná hodnota zákazky je nižšia ako finančný limit podlimitnej zákazky. Podlimitnou zákazkou na uskutočnenie stavebných prác bola v zmysle § 4 ods. 3 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní zákazka, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako finančný limit nadlimitnej zákazky a súčasne rovnaká alebo vyššia ako 12 000 000,00 Sk.

Tým, že obec nesprávne vyhodnotila finančný limit zákazky v závislosti od jej predpokladanej hodnoty, porušila ustanovenie § 4 ods. 3 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, čím následne došlo k použitiu nesprávneho postupu pri zadávaní tejto zákazky.

Na základe predmetného verejného obstarávania bola 04.01.2008 uzatvorená zmluva o dielo č. 013/2007 (ďalej len „zmluva“) na realizáciu stavby „Novostavba 8 BJ – Nájomné byty Bory“ s dohodnutou cenou diela vo výške 451 188,65 EUR (13 592 509,40 Sk). Dodatkom č. 1, uzatvoreným 29.12.2008, sa dohodnutá cena vlastnej stavby navýšila o sumu 18 300,03 EUR (551 306,80 Sk) a súčasne bol upravený termín začatia prác na 06/2009 s termínom ukončenia 06/2010. V článku V. bod 5.5. zmluvy boli dohodnuté podmienky pre zmenu ceny diela len v dvoch prípadoch a to pri prácach navyše a pri zmene právnych predpisov. V prípade uzatvorenia dodatku č. 1 bol ako dôvod uvedený nárast cien materiálov v roku 2008, ktorý však v zmluve nebol dohodnutý ako dôvod na jej zmenu.

Aj napriek tomu, že dodatok bol uzatvorený v rozpore so zmluvou, nemožno ho považovať za neplatný, pretože jeho platnosť nebola súdom určená vo všeobecnej štvorročnej premlčacej lehote.

Oprava výtlkov na miestnych komunikáciách:

Dňa 21.10.2013 bolo na základe objednávky obci fakturované uskutočnenie stavebných prác „Oprava výtlkov na miestnych komunikáciách asfaltovaním“ v celkovej sume 2 006,40 EUR. Z hľadiska finančných limitov bola zákazka podlimitnou v zmysle § 4 ods. 3 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní. Nakoľko obec obstarala stavebné práce bez uplatnenia postupov verejného obstarávania, porušila ustanovenie § 9 ods. 1 a ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého obec ako verejný obstarávateľ bola povinná pri zadávaní zákaziek postupovať podľa tohto zákona a zároveň bola povinná uplatňovať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

2.5 Hospodárenie a nakladanie s majetkom obce

Obec sa v kontrolovanom období riadila zásadami hospodárenia a nakladania s majetkom obce Bory a s majetkom štátu, ktorý obec užíva z 08.12.2009 s účinnosťou od 01.01.2010.

Kontrolou prevodu majetku bolo zistené, že obec zverejnila zámer predať majetok iba na svojej úradnej tabuli, čím bolo porušené ustanovenie § 9a ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“), pričom na tomto zámere bolo uvedené, že majetok bude predaný z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Predaj majetku však nebol schválený ani zdôvodnený na zasadnutí OZ ako prevod

majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa v zmysle § 9a ods. 8 písm. e) zákona o majetku obcí. Na základe uvedeného nešlo o prevod majetku obce z dôvodu hodného osobitného zreteľa ale o priamy predaj v zmysle § 9a ods. 1 písm. c) zákona o majetku obcí.

Kúpna cena nebola stanovená vo výške všeobecnej hodnoty majetku na základe znaleckého posudku, čím obec porušila ustanovenie § 9a ods. 5 zákona o majetku obcí.

V kúpnej zmluve, uzatvorenej 30.12.2013, neboli dohodnuté sankcie v prípade oneskorenej úhrady kúpnej ceny, sankcie v prípade porušenia zmluvných podmienok a ani prevod vlastníckych práv zápisom do katastra nehnuteľností až po uhradení kúpnej ceny. Obec nepoužila všetky právne prostriedky na ochranu majetku, čím nepostupovala v súlade s ustanovením § 7 ods. 2 písm. c) zákona o majetku obcí.

Zverejnením kúpnej zmluvy na webovom sídle obce až 15.03.2014, došlo k porušeniu ustanovenia § 5a ods. 9 zákona o slobode informácií, nakoľko povinne zverejňovaná zmluva sa zverejňuje na webovom sídle povinnej osoby bezodkladne po uzavretí zmluvy.

3. Úroveň vnútorného kontrolného systému

Podľa vyjadrenia starostu, obec nemala hlavného kontrolóra (ďalej iba „HK“) od 01.10.2010. Voľba HK bola vyhlásená až 01.06.2011, čím obec porušila ustanovenie § 18a ods. 2 zákona o obecnom zriadení, nakoľko deň konania voľby HK vyhlási OZ najmenej 40 dní pred dňom konania voľby tak, aby sa voľba vykonala počas posledných 60 dní funkčného obdobia doterajšieho HK. Voľba sa uskutočnila 15.07.2011, v ktorej jediný kandidát nezískal potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny poslancov a preto nebol zvolený. Uznesením č. 60/2013 z 13.12.2013 OZ rozhodlo, že obec nebude mať HK na rok 2014. Tým, že obec nevytvorila účinný systém kontroly a nevytvorila vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na jeho nezávislý výkon porušila ustanovenie § 4 ods. 3 písm. e) zákona o obecnom zriadení.

V súvislosti s kontrolou úrovne vnútorného kontrolného systému obce v roku 2013, kontrolná skupina NKÚ SR preverila vykonávanie predbežnej finančnej kontroly v zmysle ustanovenia § 9 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole“).

Obec nemala v kontrolovanom období vypracovaný žiadny interný predpis ani smernicu na vykonávanie finančnej kontroly. Vykonávanie predbežnej finančnej kontroly bolo preverené na zmluvách, faktúrach, pokladničných dokladoch a rozhodnutiach o miestnych daniach a poplatkoch. Kontrolou faktúr a pokladničných dokladov bolo zistené, že predbežná finančná kontrola bola vykonávaná starostom obce, čím bolo porušené ustanovenie § 9 ods. 2 zákona o finančnej kontrole, podľa ktorého predbežnú finančnú kontrolu vykonáva vedúci zamestnanec a zamestnanci zodpovední za rozpočet, verejné obstarávanie, správu majetku alebo za iné odborné činnosti podľa charakteru finančnej operácie.

Predbežnou finančnou kontrolou neboli overované zmluvy a rozhodnutia o miestnych daniach a poplatkoch, čím obec nepostupovala v súlade s ustanovením § 6 ods. 1 zákona o finančnej kontrole, podľa ktorého predbežnou finančnou kontrolou orgán verejnej správy overuje každú pripravovanú finančnú operáciu, v nadväznosti na ustanovenie § 2 ods. 2 písm. j) zákona o finančnej kontrole, podľa ktorého finančnou operáciou je príjem alebo použitie verejných prostriedkov v hotovosti alebo bezhotovostne, právny úkon alebo iný úkon majetkovej povahy. Obec nevykonávala priebežnú finančnú kontrolu.

Zhrnutie:

Kontrolou hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch štátnej správy a územnej samosprávy bolo zistené:

Porušenie zákona o obecnom zriadení, keď:

- návrh rozpočtu obec zverejnila na obecnej tabuli až po jeho schválení,
- obec nemala vypracovaný pracovný poriadok a poriadok odmeňovania zamestnancov,
- obecné zastupiteľstvo nevyhlásilo voľbu hlavného kontrolóra v lehote podľa zákona,
- obec nevytvorila účinný systém kontroly.

Porušenie zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď:

- obec zahrnula výdavkové finančné operácie do výdavkov,
- v rozpočte nebola správne uplatnená rozpočtová klasifikácia,
- obec nestanovila zámery a ciele, ktoré bude realizovať zo svojho rozpočtu,
- obec nevykonávala v prípade potreby zmeny v rozpočte,
- záverečný účet obce neobsahoval zákonom predpísané náležitosti,
- návrh záverečného účtu nebol prerokovaný obecným zastupiteľstvom,
- obec nevytvorila rezervný fond,
- obec poskytla dotáciu v rozpore so zákonom,
- obec vynaložila prostriedky nad rámec schváleného rozpočtu,
- pri triedení výdavkov nebola správne uplatňovaná rozpočtová klasifikácia.

Porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, keď:

- obec porušila pravidlá rozpočtového hospodárenia,
- obec porušila finančnú disciplínu.

Porušenie zákona o majetku obcí, keď:

- obec nezabezpečila uplatnenie svojich práv,
- obec zverejnila zámer predať majetok iba na úradnej tabuli,
- obec nestanovila kúpnu cenu vo výške všeobecnej hodnoty majetku,
- obec nepoužila všetky právne prostriedky na ochranu majetku.

Porušenie zákona o účtovníctve, keď:

- neboli dodržiavané postupy účtovania,
- účtovné doklady neobsahovali všetky zákonom stanovené náležitosti,
- obec neodpisovala majetok,
- obec nevykonávala inventarizáciu,
- účtovná závierka obce neposkytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré boli predmetom účtovníctva,
- účtovníctvo obce nebolo správne, preukázateľné a zrozumiteľné.

Porušenie zákona o verejnom obstarávaní, keď:

- obec nepostupovala v zmysle zákona a neuplatnila princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti a efektívnosti,
- obec nesprávne vyhodnotila finančný limit zákazky.

Porušenie zákona o platových pomeroch starostov, keď:

- obecné zastupiteľstvo neprerokovalo plat starostu,
- starostovi bola vyplatená odmena.

Porušenie zákona o odmeňovaní, keď:

- výška tarifného platu bola určená v rozpore so základnou stupnicou platových taríf.

Porušenie daňového poriadku, keď:

- nebolo možné určiť deň začatia daňového konania,
- rozhodnutia neobsahovali zákonom stanovené náležitosti,
- na rozhodnutiach nebola doložka právoplatnosti a vykonateľnosti,
- obec nedoručovala rozhodnutia v zmysle zákona.

Porušenie zákona o slobode informácií, keď:

- obec nezverejnila objednávky a faktúry.

Porušenie zákona o finančnej kontrole, keď:

- predbežnú finančnú kontrolu vykonával starosta,
- predbežnou finančnou kontrolou neboli overované zmluvy a rozhodnutia.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov:

- vypracovať a predložiť na schválenie OZ internú smernicu, ktorá by bližšie upravovala proces rozpočtového hospodárenia v obci,
- vypracovať a predložiť na schválenie OZ nové VZN o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v súlade so zákonom o miestnych daniach,
- vypracovať a predložiť na schválenie OZ nové VZN o dotáciách z rozpočtu obce,
- zabezpečiť školenie zamestnankyne obce zo zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zo zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- zabezpečiť školenie zamestnankyne obce zo zákona o účtovníctve,
- vypracovať a predložiť na schválenie OZ internú smernicu o verejnom obstarávaní,
- vypracovať a predložiť na schválenie OZ poriadok odmeňovania zamestnancov obce,
- vypracovať a predložiť na schválenie OZ pracovný poriadok,
- vypracovať a predložiť na schválenie OZ internú smernicu na vykonávanie finančnej kontroly,
- zabezpečiť zavedenie účinného vnútorného kontrolného systému obce vyhlásením novej voľby HK.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa: 24.03.2014

Ing. Lenka Varačková
vedúca kontrolnej skupiny

Ing. Marcela Sitárová
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 27.03.2014

Ladislav Szúdy
starosta obce Bory